Crescent Nostate-jauho auttaa nyt Amerikkaa tekemällä sen sotaleivän helposti sulavaksi ja terveelliseksi. Kysykää kauppiaaltanne. Crescent Mfg. Co., Seattle, Wash.

25 c. pauna

CRESCENT

Kaksinkertaisesti vaikuttava

Nostate Jauho

(B—175)

maa. Paljo on ohjelmaa jo tiedossa. Huvipöytäkirjuri ilmestyy myöskin, joten jokainen, joka jotakin viime kokouksessa sanoi, otettiin huomioon.

166 vangitun ja luokkatuomioita odottavan i.w.w:läisen puolustusrahaston kartuttamiseksi päätti osastomme valitsema komitea panna toimeen agitatsioniiltaman ensi kuun 16 p. Silloin näytellään näytöskappale: "Taistelua elämän kruunusta".

Kuinka paljon viruukaan työläistovereitamme synkkien vankiloiden komeroissa. Venäjän tyrannien asettamat vangit ovat Venäjän työläiset päästäneet vapaiksi. Oi, milloin lyö hetki, että kaikki rehelliset työväen asialle uskolliset toverit pääsevät pois vankiloista, sillä heitä niin kovasti kaivataan ja juuri tällä hetkellä. Milloin saamme kuulla, että saksalainen toverimme Karl Liebknecht y.m. junkkerivallan uhrit pääsevät vapaiksi ja toverien joukkoon taistelemaan.

Älkää unohtako naistenpäivän viettoa lauantaina t.k. 23 p. Naisemme ovat sinne hankkineet ohjelmaa runsaasti, joten iltamme ei hukkaan kulu ja sisäänpääsykin on vapaa.

Kesäjuhlille Fort Bragg'iin ovat lupailleet tulla jo friscolaiset ja eurekalaiset, kirjeenvaihtajain tiedonannoista päättäen friscolaiset jo harjottelevat lauluja, jotka tulevat arvokkaasti kajahtelemaan meidän avarassa juhlasalissamme ensi kesänä. Eurekalaisetkin ovat heränneet ymmärtämään velvollisuutensa näitä juhlia kohtaan, koska oikein joukolla aikovat tulla ja vielä kappaleen kanssa. Pudding-creek'läiset ovat myös kappaleen valinnassa paraikaa. Paitsi kappaletta, hankkivat Pudding-creek'läiset myös tänne juhlille summattoman määrän — viiliä, jota he tarjoilevat koko valtiomme väelle syötäväksi. Juhlakomitea jo hymyilee varmana juhlien onnistumisesta, koska jo on varmoja takeita viilistä, kappaleista, lauluista ja puhujista. Tähän luetteloon tulee lisää vielä, sillä on vielä aikaa. Tosin liian aikuista ei ole varustautuminen näille juhlille, sillä sitä parempi, mitä aikuisemmin asiat tulevat esille. — —i —i.

Täältä oli eräs kirjotus Toverissa no. 27, jossa arvosteltiin erään mieshenkilön kuplettilaulua ja nyt on joukko naisia siinä luulossa, että minä olisin tuon mainitun kirjeen kirjottaja. Siis, Toverin toimitus, todistakaa olenko tai ei.*)

Toveruudella,

Evi Saari.

*) Ette ole. — Toimitus.

LOS ANGELES.

Los Angelesin s. s.-osasto viettää vuosijuhlaa 23 p. helmikuuta hyvällä ohjelmalla. Se on hauska illanvietto ja tietysti naapurikaupunkilaiset saapuvat sinne, ja omankyläläiset tietenkin ovat jokainen saapuvilla. Tanssia on myös oikein "Porvoon mitalla", joten ei nuorillakaan jää suu mutturaan perästä, että oli "kuiva" ohjelma.

Erinomaisen kaunis talvi on täällä etelä-Californiassa. Aurinko paistaa tammikuussa niin kuumasti, että aurinkokylpyjä voi ottaa ihan ilman pelkoa että palelisi pakaroita. Sadetta ei ole ollut kuin pari kertaa vähän. Mutta sairautta täällä on ollut yhtä mittaa, varsinkin keuhkokuume on vaivana yleisesti. Kansalaisemme oskar Linqvist on potenut erästä lajia keuhkokuumetta jo yli kolme kuuta ja vielä ei ole tietoa, koska hän voi päästä selväksi, sillä kurkkuun jäi tulehdus; lääkäritkään eivät ole oikein selvillä, että mitä tehdä sen parantamiseksi. On kovin ikävää työläiselle ja varsinkin perheenisälle virua kuukausia sairaana, vaan eihän sille voi mitään.

Naiset astuvat miesten työaloille jo täälläkin. Selitetään, että se on välttämätöntä, sillä isänmaan puolustukseen, tai sivistyksen kohottamiseen, tarvitaan miehet. Niinpä 18 vuoden vanha korkeakoululainen, neiti Jessie Escobedo, on ottanut telephoonilankojen korjaajan paikan. "Overhaalit" jalassa tyttö kiipeilee telefoonipaaluun, ammatti, jollaisessa ei ennen ole naisen nuppi paljokaan kestänyt, lukuunottamatta muutamia kuvataiteilijoita. Hän on ollut jo kaksi kuuta Home telefooniyhtiöllä työssä ja hyvin kaikki sujuu. Hän on ensimäinen sillä alalla työskentelevä nainen Yhdysvalloissa.

Koulujen luokaltamuuttoaika oli viime viikolla täällä ja toverien Olga ja Anton Palon vanhin poika, Onni, pääsi läpi kansakoulun ja meni korkeakouluun. Onni oli ensimäinen meidän suomalaisten sosialistein keskuudessa, joka alkoi koulu-uran korkeammalle, ja hyvällä todistuksella pääsi alkeiskoulusta, joten on toivoa, että hän edistyy hyvin, sillä hänellä on myös kova halu. Siitä vain vähän jo mutisi kun pitää pakosta ruveta sotaharjotuksiin, joka ei miellytä. Niin, kova työ se on työläisvanhemmilla kouluuttaa lapsiaan ja kova työ porvarikouluin sivussa kasvattaa luokkatietoisuutta, sillä porvarikoulut kasvattavat itse itselleen, luokalleen mieluisia kansalaisia.

Väliaikainen kirjuri.

RELIANCE.

Nuoret miehet ne täälläkin kulkevat itseään tarkastuttamassa, että kelpaisiko "Sämin" leipiin. On joku suomalainenkin joukossa. En ole vielä kuullut kuinka ovat pojat kaupaksi käyneet.

Ja on tänne vuorten komeroillekin jo "osannut" se siunattu ruokajärjestelmä. Sokerikultaa ei anneta eli myydä kuin viidenkymmenen sentin pussi yhdelle perheelle kerralla. Ja leipäänkin pitäisi sekottaa "vieraita aineita". Eipä näistä määräyksistä auttane tinkiä, ollaanhan sitä vielä Amerikassa niin hellauskoisia, että, "kärsi ja kestä, niin kirkkaamman kruunun saat".

Vaan siirrytäänpä katselemaan synnynmaatamme. Siellä eivät enää työläistoverimme ristissäkäsin odota tuonne "kruununlaan" vieviä tulisia vaunuja. He sensijaan joukkovoimana taistelevat olojensa parantamiseksi. Jospa täälläkin työkansa ymmärtäisi mitä heidän rauhaansa sopii, niin pian kukistuisi kapitalismin valta. Parannuksia työväestö tottatosiaan tarivtseisi.

Nyt, kun on meidän äänenkannattajan Toveri-lehden kirjotuskilpailuaika, niin toivon, että sen tilaajamäärä kasvaa; että se tulisi jokaisen työläisveljen ja siskon luettavaksi täällä lännellä, ja, että se saataisiin vielä isommaksi kuin se nyt on.

Niitä on vielä tälläkin paikkakunnalla sellaisia, joille ei tule Toveria. Tilatkaapa nyt, etteivät jää uutiset lukematta ja eikä tarvitse toisten lehdistä kurkistella. — G. L.

OREGON

PORTLAND.

Laivaveistämötyöläisten palkat kohonneet kymmenellä pros. Viime kirjeessäni jo mainitsin, että bonus-systeemi poistetaan ja sen tilalle "asetetaan" kymmenen pros. palkankorotus. Maanantaina, t.k. 4 p., astui täkäläisillä veistämöillä tuo palkankorotus voimaan. Oli mukavaa katsella minkälaisen vaikutuksen se teki työläisiin. Esim. sillä veistämöllä, jossa allekirjottanut työskentelee, kaikki näyttivät olevan kovin mielissään tuosta korotuksesta, ja eipä siinä ilmettelemistäkään, mutta kun useimmat näkyivät olevan sitä mieltä — heidän keskusteluistaan päätteen — että sen oli hallitus ihan vain noin ialomielisesti tehnyt. Vieläpä jotkut menivät niinkin pitkälle, että väittivät olevan turhaa tehdä lakkoja. Näytti siltä ensi silmäyksellä, että se synnyttää taantumusta työväestössä, mutta, asiaa toiselta puolen katsoessa, sellaisissa, jotka jo ovat vähäisen luokkatietoisia tai -vaistoisiakin, synnytti se toisenlaisen vaikutuksen: että työläisten tyytymattomyys se on saanut palkankorotuksen aikaan. Ja varmasti tämän palkankorotustoimenpiteen takana kapitalistiluokalla on ajatus poistaa työväestöstä tyytymättömyyden tunne. Se ehkä poistuukin nyt useammasta, ainakin vähäksi aikaa, mutta kunhan nykyinen laivarakennuskiihko menee sivu, niin silloin luonnollisesti palkat laskevat, ja se merkitsee tyytymättömyyden ilmenemistä.

Työpäivä kymmentuntiseksi. Useilla täkäläisillä veistämöillä on alettu tehdä töitä kymmenen tuntia päivässä. Laivoilla kuuluu olevan kova kiire ja sentähden on työpäivä pidennetty. Kahdelta tunnilta kylläkin maksetaan "yliaikaa", kaksinkertainen. Samalla myöskin on kuulunut huhuja, että niinpian kuin päivät pitenevät, aletaan tehdä kahta toista tuntia päivässä. "Sen näkee, ken elää."

"Daniel Hjort", joka näytteltiin täkäläisellä näyttämöllä viime pyhänä, on yksi kuuluisimmista historiallisista kappaleista, jotka koskevat Suomen oloja. Kappale on kuvaus siltä aikakaudelta, jolloin Suomessa oli aatelisto mahtavimmillaan, taistellen keskenään, että kuka saisi olla linnan tai läänin hallitsijana. Silloin vielä oli porvariluokka kapalossaan; sitä tuskin oli ollenkaan ja silläkään vähällä, mitä sitä oli, ei ollut sanottavasti määräämisvaltaa Suomen taloudelliseen eikä valtiolliseen elämään. Kappale ei kylläkään kuvaa ollenkaan senaikuisten talonpoikien elämää; eikä niitä oloja, joissa he joutuivat aateliston puristuksen alaisina elämään. Mutta siitä huolimatta on "Daniel Hjort" näyttelemisen arvoinen työväen näyttämölläkin, sillä siinä esitetään paljon historiallisia seikkoja, jotka sen tekevät arvokkaaksi.

Kappaleen esitys ja näyttämöllepano olivat kokolailla tyydyttäviä täkäläisiin voimiin ja näyttämöihin katsoen. Kulissit, jotka olivat sitä varten tehdyt, tekivät miellyttävän vaikutuksen katsojaan. Varsinkin Turun linna oli kokolailla onnistunut.

Daniel Hjort'ina Väinö Routtu onnistui hyvästi, tulkiten voimakkaasti osansa kuuluvalla ja selvällä äänellä; liikkeet olivat kohtalailla harkittuja. Varsinkin hovikohtaus linnan kellarissa meni mainiosti. Stälarmina R. Korhonen näytteli osansa hyvästi; liikkeet harkitun arvokkaita ja lausumistapa verraton. P. Hyrkäs esitti sujuvasti Klaus Flemingin poikaa, tuoden esille täydellisesti uskollisuuden kuninkaalle. Samoin O. Yrjölä, Klaus Flemingin ottopoikana, esiintyi kerrassaan moitteettomasti. Valtionhoitajana H. Teräväinen onnistui maskeerauksen puolesta hyvin, mutta liikkeet ja lausuminen olisivat saaneet olla arvokkaampia. P. Oman oli paikallaan Turun piispana; ääni vain tahtoi jossain kohdin vähän liiaksi käristä. M. Kuismanen, laivaston päällikkönä, ei olisi tarvinnut tehdä niin nopeita liikkeitä; muuten lausuminen ja maskeeraus olivat hyviä. Ebba Stenbäck'inä Jenny Remes näytteli mainiosti tuon ylpeän, lannistumattoman rouvan osaa.

Mamie Manner, Sigridin osassa, onnistui myöskin hyvästi vaikka hän ei olekaan pitkään aikaan esiintynyt näyttämöllä. Varsinkin lausumistapa, kielellisesti onnistui hyvästi. Mimmi Pitkänen antoi täydellisen kuvauksen pohjalaisakasta "Katrista", Daniel Hjortin äidistä — esityksen, joka on omiaan oikein pirulliselle "akalle".

Yleensä pienimpienkin osien esittäjät onnistuivat moitteettomasti. Joukkokohtauksetkin menivät kokolailla tyydyttävsti, niin ettei niissä tullut suurempia erehdyksiä. Vanginvartiasta täytyy vielä huomauttaa, että T. Lilieroos menestyi siinä niinhyvin kuin joku toinenkin täkäläisistä näytteljöistä. Varsinkin hänen veisunsa sai koko yleisön naurutuulelle.

Sillälailla vaan, näyttelijät, painakaa päälle, koska meillä on näytelmäseura mitä parhaimmassa kunnossa. Daniel Hjortin esitykseen oli koko yleisö, joitakin poikkeuksia lukuunottamatta, tyytyväinen.

Ensi lauantai-iltana t. k. 16 p., ovat taas tavalliset amerikkalaiset tanssit s. s.-osaston talolla. Sisäänpääsy on miehiltä 35c ja naisilta 15c. "Union" kolmihenkinen orkesteri tulee pitämään soitosta huolta, niin ettei kenenkään tarvitse valittaa soiton huonoutta.

Sunnuntaina, t. k. 17 p., pidetään haalilla "bäsketti"-iltama sosialistipuolueen vaalitaistelurahaston kartuttamiseksi. Tytöt, tuokaa "bäskettejä"; kyllä kai me miehet pidämme huolta niiden huutamisesta. Ja voivat niitä miehetkin tuoda; kyllähän naisetkin niitä huutelevat. Muistakaa saapua joukolla, sillä niinkuin tiedatte, luokkataistelu ja sen avustus riippuu yksinomaan meistä työläisistä. Jos me emme työläisinä uhraa luokkataistelun hyväksi niin sitä eivät suinkaan tee muut luokat, sillä kaikki ne, jotka elävät, enemmän tai vähemmän, työläisten tuottamasta yliarvosta taistelevat meitä vastaan. Luokkataistelu riippuu ainoastaan meistä. — S.

MICHIGAN

DETROIT.

Harvoin todellakin näkee täältä kirjotuksia Toverissa. Siksi "entisenä länteläisenä" lähestyn Toverin lukijoita muutamalla rivillä, joissa koetan luoda lyhyen silmäyksen ympärilläni vallitsevaan elämään.

Tämä "kylä" on, kuten ehkä jokainen tietää, yksi Amerikan suurimmista teollisuuskaupungeista, ollen pää-teollisuutena automobiilituotanto. Tämän tuotannon jaostelemisesta olisi ehkä monelle haluttua saada seikkaperäinen selostus, mutta se veisi liian paljon aikaa ja myös tilaa Toverissa, joten teen vaan lyhyen katsauksen.

Ei ole yhtään tehdasta, joka valmistaisi koko automobiilin. Se mailmalle kuuluisa Ford'kaan ei valmista niitä kokonaisuudessaan; ainoastaan joitakin osia ja sitten vaan yhdistää muualla valmistetut osat. Tänne tuodaan osia muualta ja täällä valmistetaan toisia osia ja viedään taas vuorostaan toiseen kaupunkiin, jossa siihen taas yhdistetään jokin osa ja ehkä lähetetään muualle. Mutta mikään tehdas ei autoa alusta loppuun valmista. Se tekisikin tehtaan niin äärettömän laajaksi, kun jokaisella kappaleella täytyy olla oma koneensa ja montakin samanlaista. Auto on kulkenut miltei lukemattomien käsien läpi ennenkun se tulee käyttökuntoon.

Ford'in tehtaan yhdessä kerroksessa on noin 6000 erilaista suurempaa tai pienempää konetta. Suurin työ eli suurin osa työstä suoritetaan urakkatyöllä, jokainen vaan suorittaa yhtä määrättyä tehtäväänsä esim. kiertää jotain mutteria jossain; hän saa sitä tehdä aamusta iltaan ja sama on laita joka osassa; kukin tekee vaan yhtä määrättyä osaa. Tästä on syntynyt kilpailu kolmestakin eri syystä: Ensiksi että saa enempi ansaittua, toiseksi päästä pois toisen tieltä ja kolmanneksi että ei olisi huonompi kuin se, joka tekee toisessa samanlaisessa koneessa samaa työtä. Tällaisesta kilvottelusta on johtunut, että joitakin aikoja takaperin työläiset pääsivät sellaisella kilvottelulla tavallisiin palkkoihin, mutta siitä oli seurauksena myöskin se että useassa tapauksessa palkat ovat laskeneet 150 pros. Nyt sitten yritetään tehdä sama palkka kuin siinä on ennenkin tehty! Täytyy siis tehdä työtä paljon lujemmasti.

Nykyään on automobiilituotanto vain 65 pros. normaalituotannosta. Siihen kun lasketaan vielä lisäksi ne vapaapäivät, mitkä nyt on määrätty pidettäviksi, niin ei taida suuria kokoilla työläinenkään, joka niissä hikoilee. Lauantaisin on vain tehty puoli päivää ja nyt seisovat monet tehtaista koko päivän ja lisäksi maanantain. Lopun ymmärtävät lukijat itse.

Rahalla täällä on vielä ollut saatavissa melkein kaikkia paitsi kivihiiltä; siitä on ollut suurin puute ja se näyttää tulevan yhä suuremmaksi. Itse luontokin on sen tarvetta suurentamassa. Yhä vain tulee lunta ja on pakkasta. Tilastot osottavatkin, että tämä talvi on ankarin tähän asti mitä on ollut pitkiin aikoihin. Moni suomalainenkin on ollut viikkokausia ilman kivihiiltä; kaasulla vain ovat jotenkin saaneet lämmittää makuuhuoneita, että ovat voineet pitää itseään sulilla.

Työläisten järjestöistä en tiedä paljon sanoa. Joitakin ammattiunio-osastoja, mutta kumminkin suurin osa tehdastyöväestöstä on järjestymätöntä. Sekin ala autotuotannossa, jolla tämänkin kirjottaja työskentelee, voidaan hyvällä syyllä sanoa ammattityöksi, koska ottaa useampia kuukausia ennenkuin siihen tulee tyydyttävästi perehtyneeksi, mutta kumminkaan ei koko alalla ole kai yhtään minkäänlaista järjestymisen oirettakaan. Siihen on kai syynä se, että siinä vielä saapi "viitosen" päivässä ja ehkä vähän enempikin.

Sosialistiosaston toiminnasta myös muutama sana. Toiminta on tavallisen vilkasta. On soittokunta, näytelmäseura, seka- ja mielaulukköörit.

Joulun jälkeen pani osasto toimeen viisitoistapäiväiset luentokurssit. Luentoja pidettiin aamu- ja iltapäivillä ja illoilla. Iltoien luemoihin otti osaa harvinaisen suuri kuulijakunta, arviolta noin 250 joka iltaa kohti. Tämä osottaa, että tiedonhalu on kasvanut suuressa määrässä siitä kun täällä vuosi takaperin pantiin toimeen samallaiset kurssit, joissa oli ainoastaan joitakin. Tietysti siihen osaltaan vaikutti luennoitsijakin. Tällä kertaa nim. toimi luennoitsijana Raivaajan toimittaja Santeri Nuorteva. — E. H.

Osuustoimintaliikkeestä

Osuustoimintaliike, joka on viime vuosisadan huomattavampia ilmiöitä, perustuu tuohon kaikkina aikoina tunnettuun ja monissa eri muodoissa ilmaantuneeseen yhteenliittymisen aatteeseen.

Osuuskunta-aatteen varsinainen kotimaa on Englanti, jossa se syntyi viime vuosisadan alussa, jolloin maassa vallitsi tavaton kurjuus työväestön keskuudessa yleensä. Silloin eräs rikas tehtaan omistaja, Robert Owen, ryhtyi työväen asemaa parantamaan osuustoimintaliikkeen kautta. Hän käsitti rajattomaan kilpailuun perustuvan talousjärjestelmän varjopuolet, ja sen työväelle tuottaman kurjuuden, sekä koetti aikalaisissaan herättää velvollisuudentuntoa, toimimaan yhteisvoimin uuden siveellisen mailmanjärjestelmän luomiseksi. Tässä tarkotuksessa tahtoi hän saada työväestön aluksi perustamaan osuustoimintaliikkeitä elintarpeiden hankkimista varten. Lopuksi oli hänellä tarkotus luoda jonkinlainen ihanne-yhteiskunta, jossa jäsenet yhtenä suurena perheenä harjottaisivat maanviljelystä, teollisuutta sekä yleensä itse tuottaisivat kaiken sen, mitä tarvitsevat.

Owenin suunnitteluissa oli paljon haaveilua, siksi hänen perustamillaan yrityksillä ei olluttkaan pysyvää menestystä. Mutta hänen aatteittensa henki, keskinäisen avun ja yhteenliittymisen voiman henki, jäi eloon, josen pohjalla osuustoiminta-aate vähän myöhemmin virkosi uudelleen ja pukeutui siihen käytännölliseen liikeperiaatteita vastaavaan muotoon, joka on tehnyt mahdolliseksi sen menestymisen ja elinvoimaiseksi kehittymisen.

Tässä meidän aikaisessa käytännöllisessä muodossaan osuuskunta-aate virkosi uuteen eloon kuuluisassa Rochdalen rehellisten esitaistelijain vuonna 1844 perustamassa osuuskunnassa, jolloin mainitussa Rochdalen pikkukaupungissa 28 köyhää flanellin kutojaa ryhtyi osuustoiminnallista tietä asemaansa parantamaan. Kun he 20 pennin viikottaisilla maksuilla olivat saaneet kasatuksi 700 markan pääoman, avasivat he kaikkien halveksimista tuhansista ennakkoluuloista ja omasta kurjasta ja köyhästä asemastaan huolimatta, kauppapuodin erään Rochdalen syrjäkadun kurjassa kivijalkakerroksessa, jossa alussa pidettiin vain ruokatavarakauppaa. Tästä mitättömästä ja halveksitusta myymälästä on sittemmin kohonnut yksi mailman suurimpia liikelaitoksia, jonka vuotuinen liikevaihto vuoden 1914 tilaston mukaan teki tuon huikean summan $650,000,000. Osuuskauppojen jäsenluku oli samojen tilastojen mukaan 3,000,000. (Siis lähes yhtä paljon kuin koko suomalainen väkiluku mantmassa.)

Tämä $140 pääoma oli 70 vuoden ajalla kasvanut $3,000,000:ksi. Työväestön luku osuusliikkeiden palveluksessa nousi $150,000:n, työskennellen union parhaalla palkalla. Koko 70 vuoden toimintakauden puhdas voitto teki noin $1,200,000,000, jolla rahalla olisi voinut nousta työläisten hartioille 1,200 miljonääriä, jos tuon kaupan olisivat yksityisnylkyrit saaneet tehdä. Rahallinen voitto on kuitenkin toisarvoinen, verraten muihin voittoihin, työläisten palveluksen kunnollisuuteen ja muuhun, jota se on antanut jäsenilleen.

Tämä halveksittu Rochdalen osuusliike omistaa nykyään yli 50 omaa tehdasta ja tuotantolaitosta, sillä on omat rautatiensä sekä kauppalaivansa, joilla se välittää liikettä sen yli 1,400 myymälään. Se kykenee turvaamaan täydellisesti kaikenlaisissa taloudellisissa ahdinkotiloissa jäsenensä. Esimerkiksi mainittakoon yksi tapaus osotukseksi siitä, mitä osuustoiminnalla voidaan aikaan saada työtaisteluissa. V. 1913 teki Dublinissa, Irlannissa, 30,000 satamatyöläistä lakon, josta muodostui pitkä ja katkera taistelu työn ja pääoman välillä. Lakkolaiset kestivät urhoollisesti siksi kunnes leipä alkoi loppua, jolloin rintama alkoi horjua. Britannian ammattiunioiden kongressi päätti avustaa lakkolaisia $25,000:lla, mutta eivät saaneet mitään Englannin pankista sanottua summaa unionkaan nimeen. Silloin lähetettiin seuraavanlainen sähkösanoma Englannin osuustoimintajärjestölle: "Voitteko antaa 30,000:lle Irlannin nälkäiselle työläiselle ruokaa meidän velkakirjaamme vastaan?" Muutaman tunnin kuluttua saapui Englannin osuusliikkeen pääkonttorista vastaus: "48 tunnin sisällä on 60,000 käärettä ruokatavaraa määräämällänne laivalla."

Ennenkuin lakko loppui, lähetettiin Englannin osuusliikkeen kautta lakkolaisille 17 laivanlastia ja suunnaton määrä muita teitä ruokatavaraa. Sen lisäksi antoivat Englannin osuustoimintaliikkeen palveluksessa olevat henkilöt lakkolaisille 900 tonnia hiiltä ja paljon ruokatavaraa joululahjaksi.

Jokaiselle työläiselle lienee katkerasti tunnettu tosiasia miten pikkuporvarinilviäisluokka suhtautuu työläisiin tällaisissa tapauksissa. Sen jo yksistään luulisi olevan kylliksi voimakkaan syvn idiottimaisimmallekin työläiselle irtautumaan tuosta nilviäisluokasta, tuosta matelevasta luokasta, joka roikkuu maan ja taivaan välillä saadakseen suurpääoman muruja tyhmien työläisten kustannuksella; tuosta luikerteluluokasta, joka on kuin kysymysmerkki työläisen edessä, toivossa saada nikkelinkään nyletyksi, ollen kuitenkin hädänhetkellä valmis myymään nikkelistä kerittävänsä sieluinen ja ruumiinen.

Edellä mainitut esimerkit Englannin osuustoimintaliikkeen saavutuksista ovat jo kylliksi suuret todistamaan sen tosiasian, että osuustoimintaliike ei ole mikään unelma, vaan käytännössä toteutettu voimakas köyhälistön liike, jolla on suuri merkitys työväenluokan taloudellisen elintason kohottamisessa. Sitäpaitsi se on suuri yhteiskunnallinen liike siitäkin syystä, että sillä on jäseniinsä nähden suuri, sekä siveellisesti että tietopuolisesti kasvattava merkitys. Liiketoiminnassa osuuskunnat kasvattavat jäseniään tarkkuuteen ja huolellisuuteen. Käteismaksu, ehdoton rehellisyys, täsmällinen sitoumusten täyttäminen, ovat ehdottomia vaatimuksia osuusliikkeen jäsenten välisissä asioissa. Edelleen saattaa osanotto osuuskunnan harrastuksiin työväestön tutuksi monen tähän asti tuntemattoman yhteiskunnallisen asian kanssa, perehdyttää heitä kirjanpitoon ja lainopillisiin tuntemuksiin jne. Vihdoin luttaa osuustoiminta työväenluokan keskinäiseen yhteistoimintaan, opettaa heille toistensa ymmärtämistä ja arvonantoa, siten jossain määrin tasoittaen yhteiskunnallisia vastakohtia ja kasvattaen eri ihmisryhmäin yhteenkuuluvaisuuden tunnetta.

Sanalla sanoen, osuustoiminta opettaa niitä jotka ovat tuossa liikkeessä mukana, luottamaan itseensä ja keskinäiseen apuun; se pyrkii heitä kasvattamaan siveelliseen tarmoon sekä taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen riippumattomuuteen, tosivapauteen.

(Jatk.)

Vanhapoika.

WHITESIDE UNDERTAKING CO.
HAUTAANTOIMITTAJAT
Telefooni 136-354. — Hoquiamin osote: 420 K St. Telefooni 136.
Aberdeenin osote: 109-111 E. 2nd.

HALUTAAN TIETOJA

Kuulomme mukaan Kalle Lehtonen oleskelee täällä Portlandin ympäristöllä. Käyhän tervehtimässä entisiä tuttaviasi brantwoodilaisia. Wis. Panemme tähän osotteen: Jonas Kangas perheineen. 4835—65 St. S. E. (Arleta), Portland, Ore.

Ft. Braggin ilmotukset

A. POLLY'N
Räätälliliike Fort Braggissa
334 Main Street. Puhelin 612
Miesten pukujen hinta 17 dollarista ylöspäin. Puhdistus- ja prässäystyötä otetaan vastaan ja säilytetään pitemmän ajan.

Hyväri & Karjamäki
myyvät ensiluokan
Ruokatavaraa ja Tupakkaa
Redwood ave. ja Harrison katujen kulmassa.
Puhelin 772. Fort Bragg, Cal.

KOSKEN VELJEKSET
myyvät vaatteita, kenkiä ja ruokatavaraa sopuhinnoilla.
Franklin ja Redwood Aven. kulmassa
Fort Bragg, California

BAUMIN APTEEKKI
on paras rohdoskauppa San Franciscosta pohjoiseen. Lähettäkää meille tilaukset kirjeellisesti omalla kielellänne. Pikainen vaipaa hetys taataan.
Fort Bragg, Cal.

KAHVILA
NIIKA TIKKANEN
on auki päivällä ja yöllä.
McPherson & Redmood Ave. kulmassa, Fort Bragg, Cal.

Suomalaiset Huom!
F. O. HYVÄRI
te, jotka nälissänne olette tulkaa minun tyköni ja minä ruokin
Cor. Redwood ave & Harrison st.
FORT BRAGG, CAL.

MANDI BLOMSTERIN
KAHVILA
on ainoa, joka ilmoittaa Toverissa. Auki yöllä ja päivällä. Redwood Ave.
FORT BRAGG, CAL.

D. Brandon, W. Mahlman, L. Brandon
Main & Laurel katujen kulmassa
Fort Bragg, Cal.
THE B. M. B. MEAT MARKET
Myy lihaa, ruokatavaraa, heiniä, viljaa ja eläinten rehua. Kaikki liha säilytetään kylmässä säilykehuoneessa
Pyydämme sulkeutua suosioonne.

Kansalaiset Huom.!
P. O. HARDELL,
myy Hattuja, Kenkiä, Pukuja ja Pukukankaita miehille ja naisille.
Franklin ja Laurel katujen kulmassa.
Fort Bragg, Cal.

Fort Bragg Hdw. & Plumbing
myöpi maaleja ja rakennustarpeita tehdään peltisepän työtä. Putkien asetus erikoisalamme. Hinnat kohtuulliset. Tarkastus vapaa.
LEE PESOLA, omistaja
Tel. 773, P. O. Box 70, Fort Bragg, Cal.

ISAAC GRANHOLM
MIESTEN TAVAROITA: VAATTEITA, HATTUJA JA KENKIÄ
FORT BRAGG, CAL.

HIEROJA
Mrs. Wäinö Lehto antaa hierontaa ja alkohooli-kylpyjä, Harryson St., 4:s talo etelään Fort Bragg hotellista. FORT BRAGG, CAL.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisessä tule tapahtumaan!

Mikä on meidän jokapäiväinen leipämme?
Se on leipä, jota saadaan
LOG CABIN LEIPOMOSTA
PETERS & WIDNES, omistajat.
Puhelin 192. Eureka, Cal.

VILPITTÖMÄT KIITOKSET.

kaikille Pearsonin toverittareille ja tovereille, jotka tulivat asuntooni 10 päivänä tuoden mukanaan syömiset ja juomiset ja summan rahaa, jota oli 111 taalaa 10 senttiä. Erittäin kiitän mrs Härsilää ja mr. Johnsonia.
Mrs. Alma Carlson, Pearson, Wash.

SEATTLEN JA YMPÄRISTÖN TOVERIT
116 4th Ave., So.
Käykää katsomassa! Palvelemme TOVERIN "SAPASSA" ilomielin! Telefooni vapaasti käytettävissänne kaupungin rajain sisällä.

Tri Constantin J. Lapidewsky
Lääkäri ja kirurgi
Tunnit 10—12 e.p.p. ja 3—6 j.p.p.
Sunnuntaisin sopimuks. mukaan.
509 Lyon Bldg. — 607 Third Ave.
Asunto: 2714 W. Hayes St.
Puhelin: Queen Anne 4472. Toimistopuhelin: Elliott 1336.
SEATTLE, WASH.

J. G. RINNE'N
uusi automaattinen höyrysauna
KAKARAVAARALLA
on yleisön käytettävänä keskiviikko-, perjantai- ja lauantai-iltapäivisin klo 2:sta—12.
FORT BRAGG, CALIFORNIA

RÄÄTÄLI I. HIIBACKA
valmistaa naisten ja miesten vaatteita kohtuuhinnoilla. Vanhat myös silitetään.
110 K. Street
ROCK SPRINGS, WYOMING

D. P. ANDERSON & CO.
Ruoktavarakaupasta
saatte ensiluokan tavaraa kohtuullisella hinnalla.
Omistajat Anderson ja Elonen.
California ja Cendar Sts. kulmassa
Telefooni 626
Eureka, California

Voiman Puutetta
Joc tunette Veren heikkoutta...Pääkivistystä... Hermokipuja...Innostuksen ja Ruokahalun puutetta.——Tilatkaa "Lignell'in Vahvistavia Rautapillerie."——Nuoret helpot uusittu, lisäävät voimaa ja paisoa merkillisen lyhyessä ajassa, sekä miehille, että naisille.——Tilatkaa——viivytelematta——postimaksuseen $1.00 hinnalla. Kuukauden käytöstä ennen.——Lignell in Apteekissa on suurin——suom. Apteekki lähdysvelloissa——
Osote: P. A. Lignell Co., Superior, Wis.